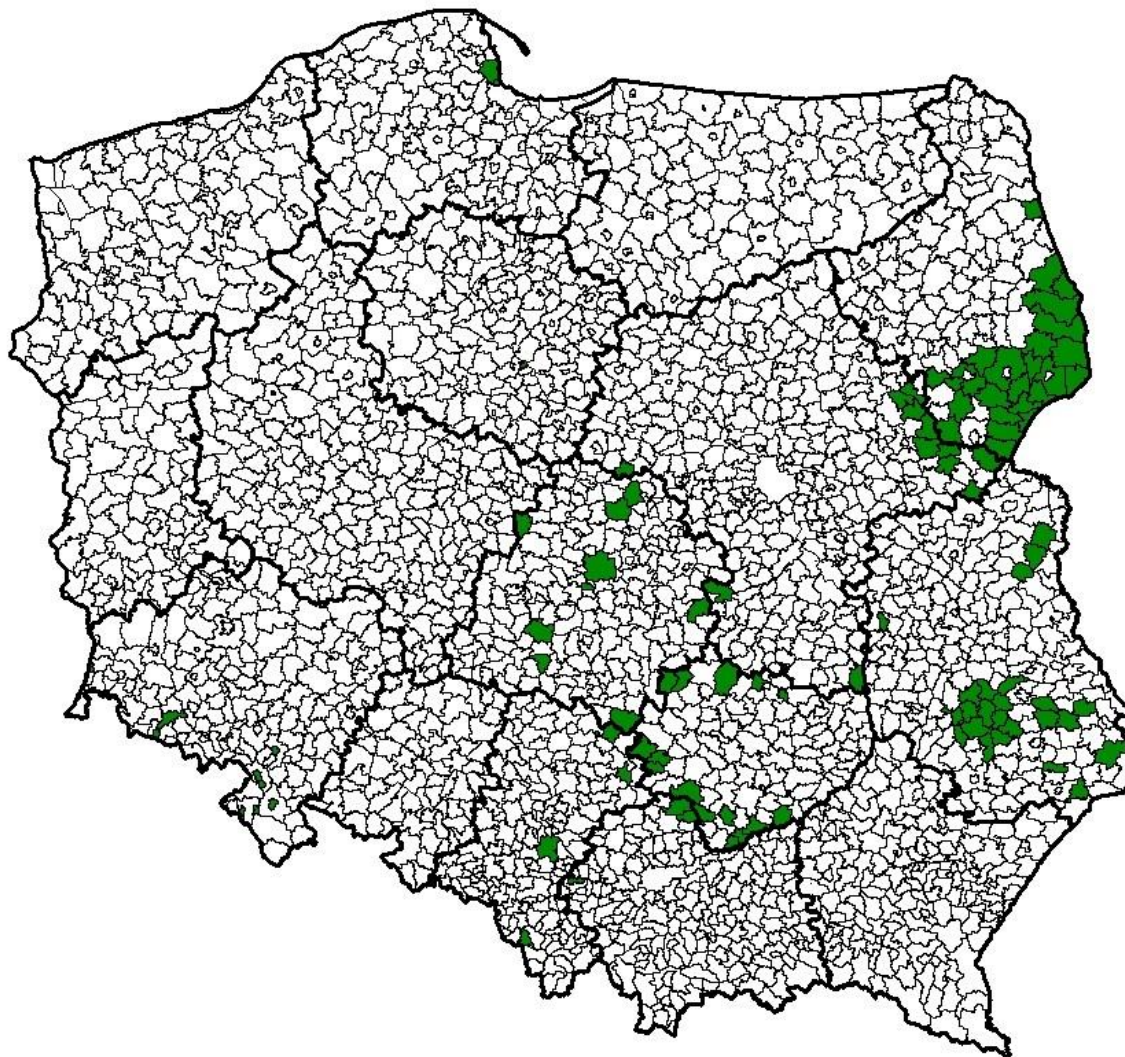
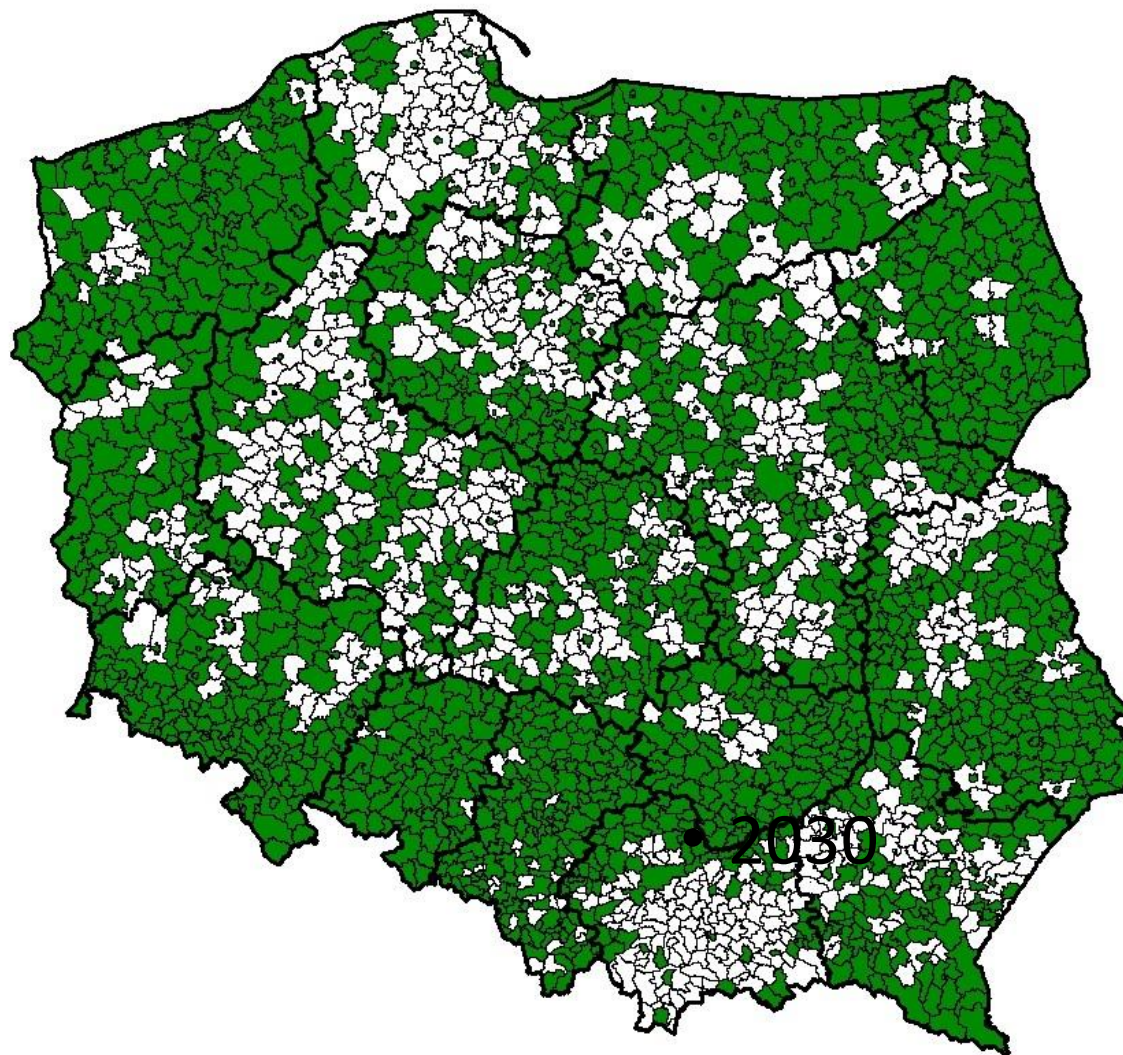

Opieka nad osobami wymagającymi
wsparcia - wyzwania społeczne i
ekonomiczne rola samorządów i
partnerów społecznych

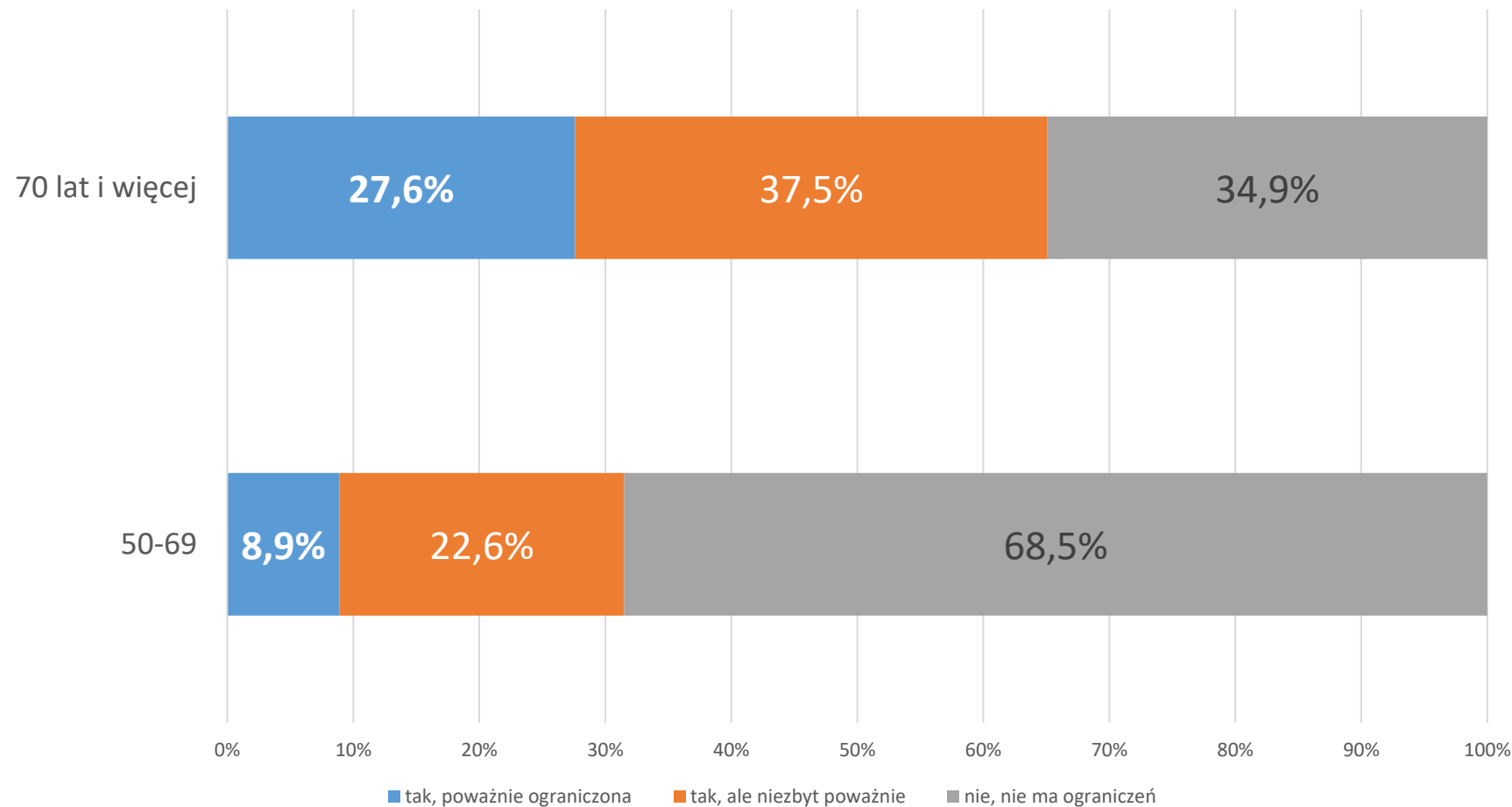
Gminy, w
których
odsetek
ludności w
wieku 65 lat i
więcej
przekracza
20% (2016 r.)

Gminy, w
których
odsetek
ludności w
wieku 65 lat i
więcej
przekracza
20% (2030 r.)

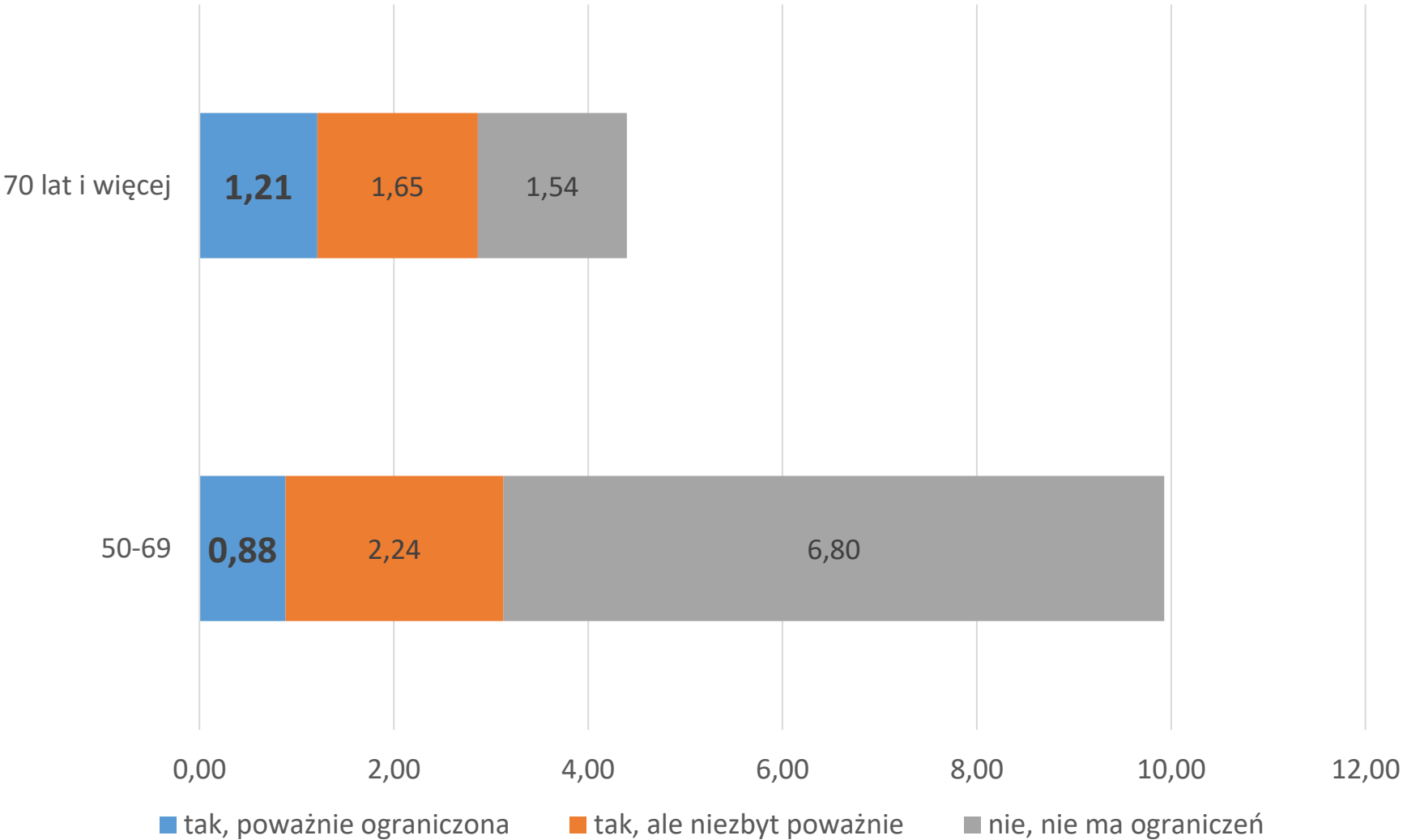

Ile osób ma ograniczoną zdolność do wykonywania czynności?

A jeśli te
procenty
przełożymy
na liczbę
ludności w
czerwcu
2019 r. ...

Liczba osób z ograniczoną zdolnością do wykonywania czynności (w mln)

Ile osób w
Polsce
potrzebuje
opieki?

**co najmniej
2-2,5 mln osób**

Niektóre szacunki mówią o 3,3 mln osób

Ile osób
otrzymuje
usługi
opiekuńcze?

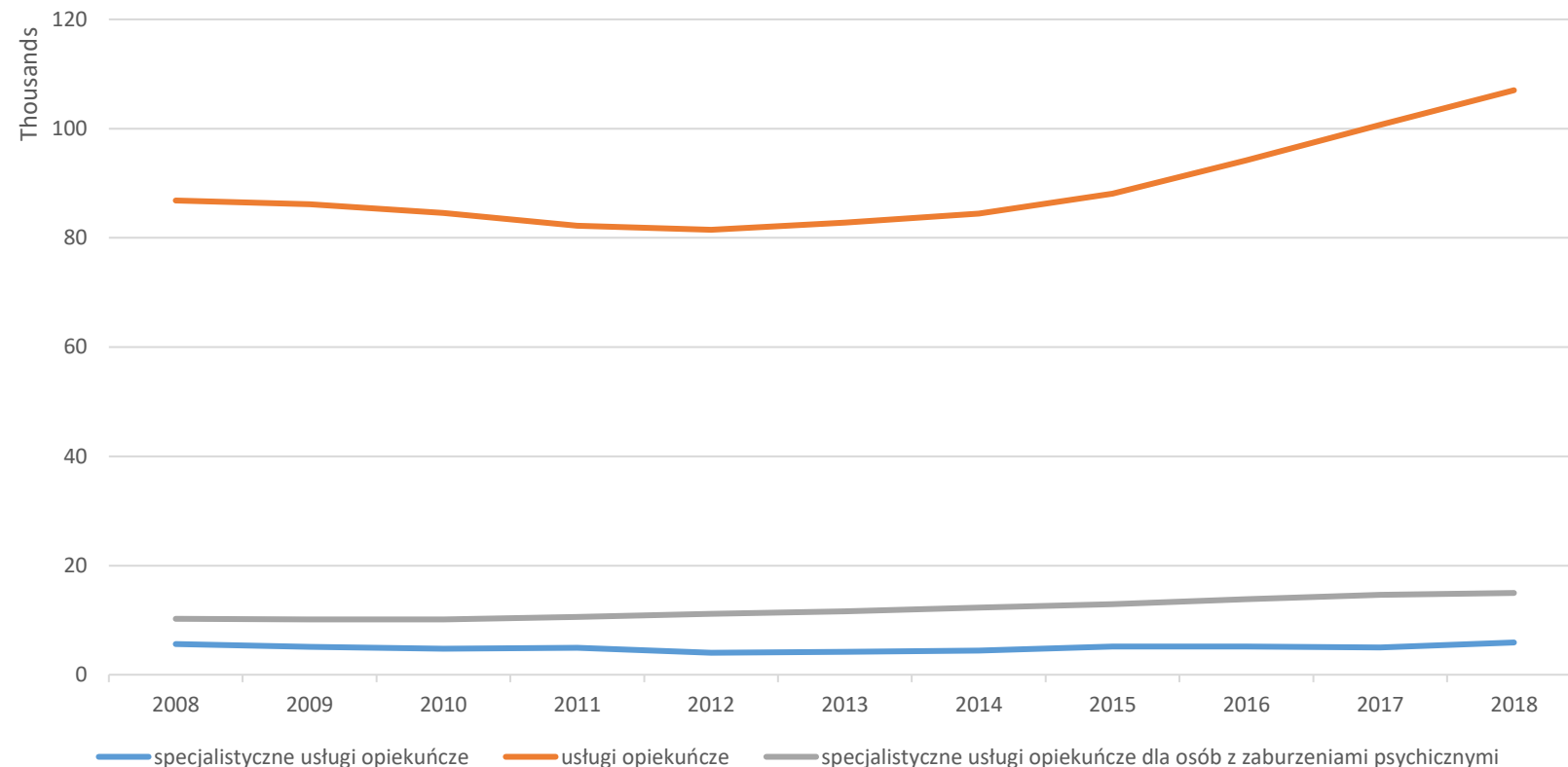
niespełna 400 tys. osób

Opieka nieformalna

- Około 80% osób w wieku powyżej 65 lat **nie korzysta z żadnej formy opieki instytucjonalnej albo opieki domowej wykonywanej przez inne osoby.**
- Kilka różnych i niezależnych oszacowań spójnie wykazuje, że **większość osób starszych otrzymuje w Polsce opiekę nieformalną** – odsetek ten stanowi w zależności od badania od 80% do 93%.

Jaka jest podaż
usług
społecznych w
Polsce – usługi
opiekuńcze
świadczone na
podstawie
ustawy o
pomocy
społecznej

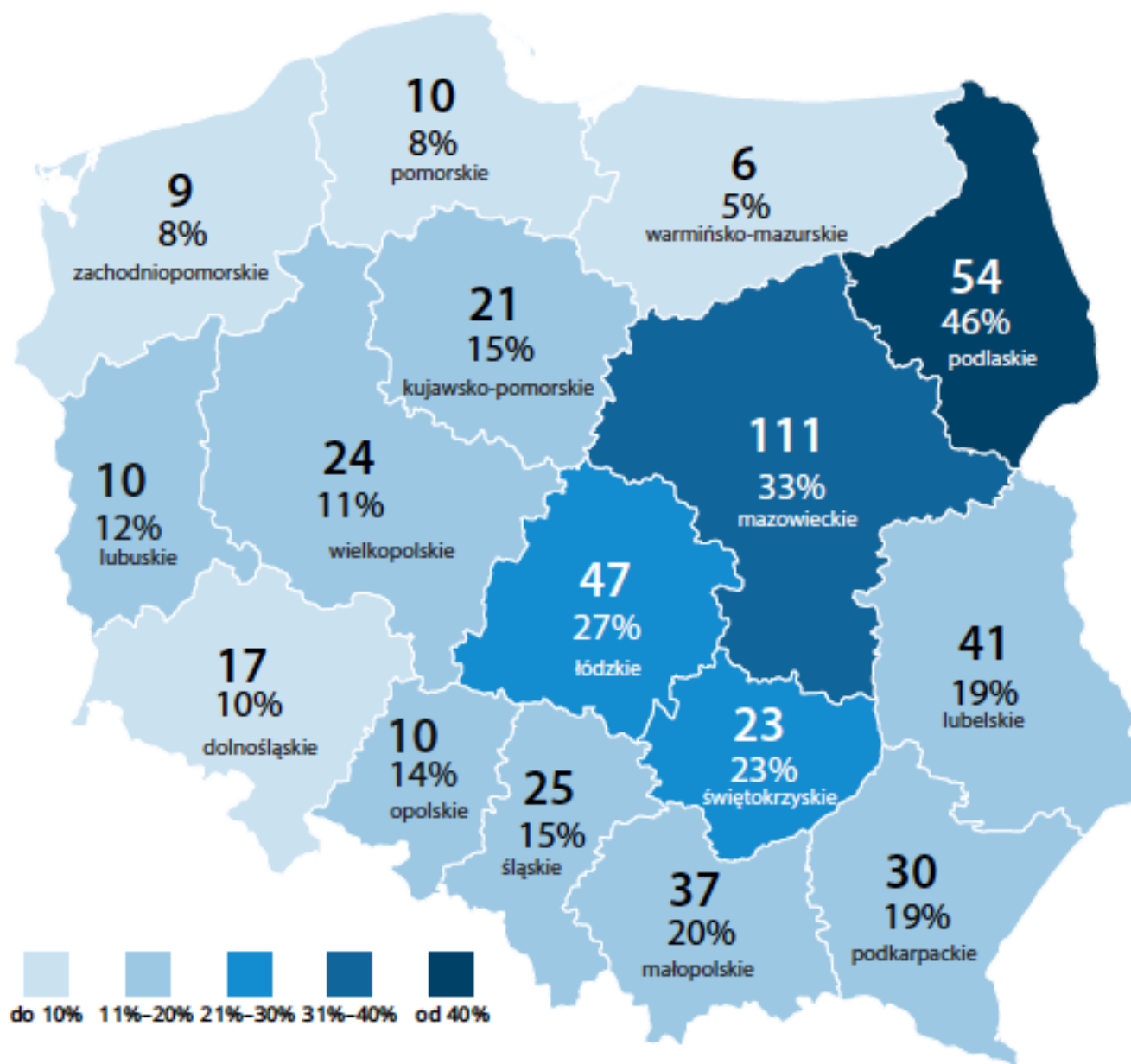
Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych

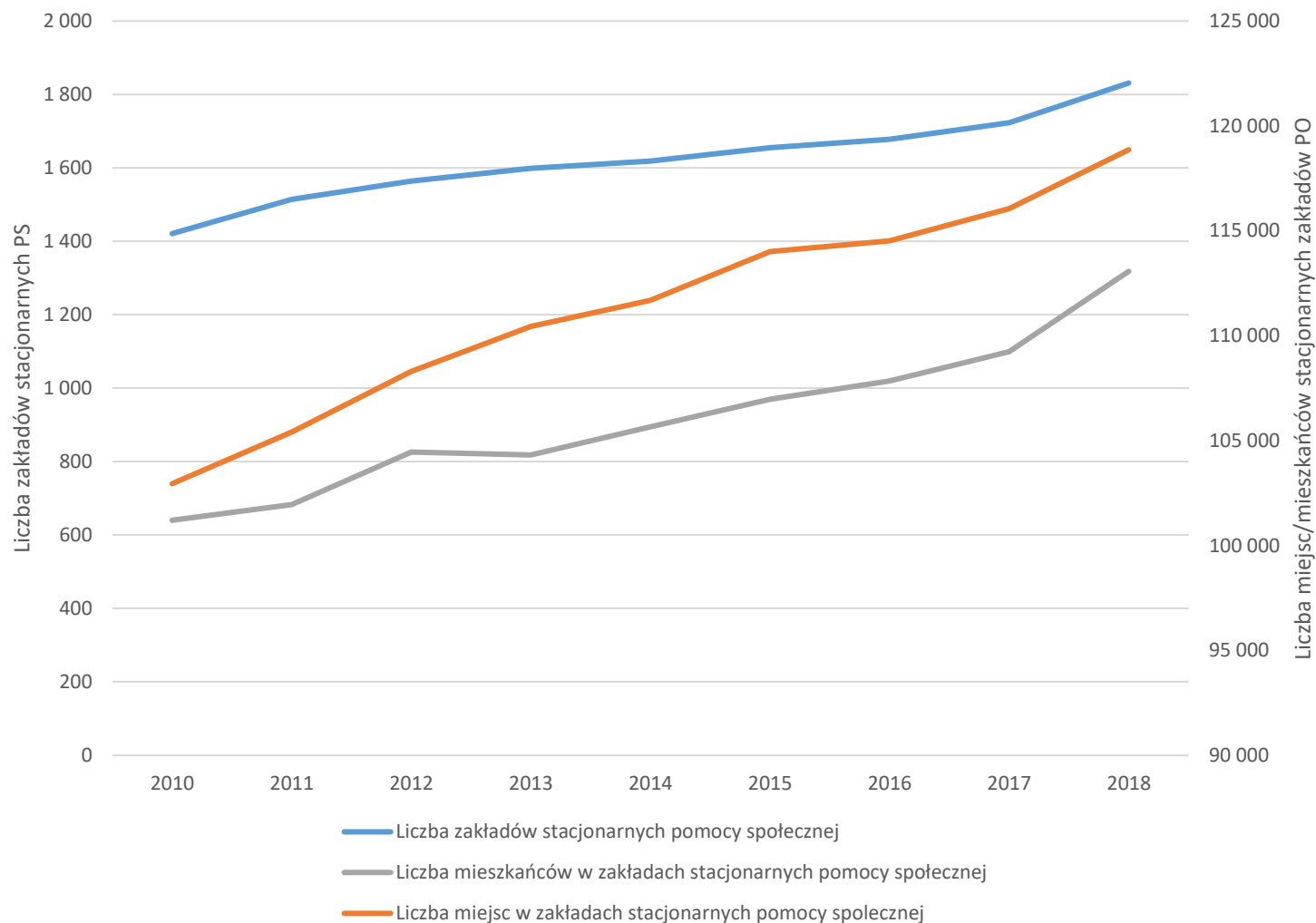
1,7% osób w wieku 65+ i

3,6% osób w wieku 65+, potrzebujących wsparcia korzystało
z usług opiekuńczych

W 2016 r.
19% gmin nie
zapewniało
usług
opiekuńczych
w miejscu
zamieszkania

Równocześnie
rośnie podaż
usług pomocy
społecznej
świadczonych
w instytucjach

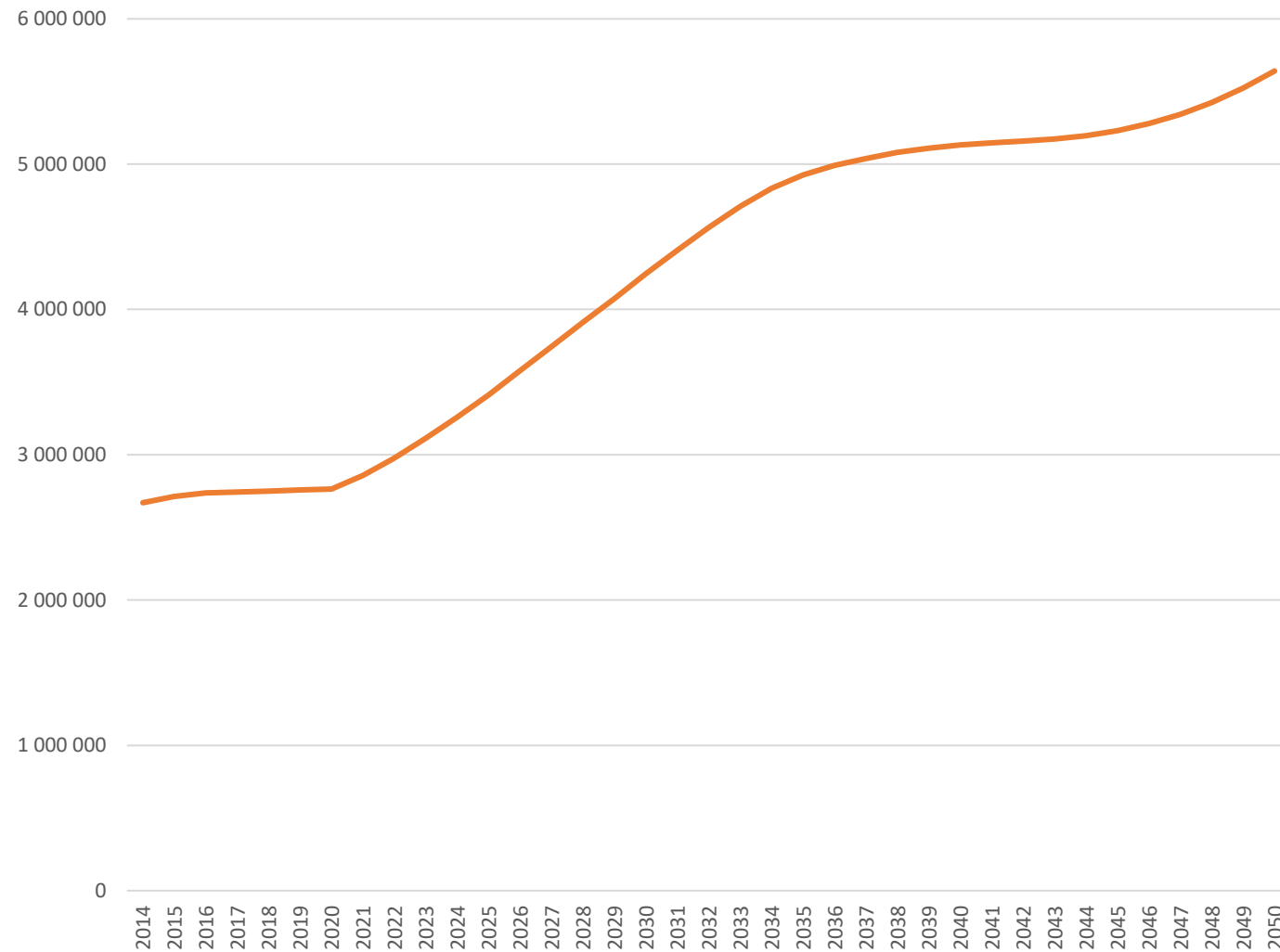

Inne wyzwania w zakresie usług społecznych

- Narastająca skala problemów i zaburzeń psychicznych, w tym również u dzieci
- Narastająca skala osób cierpiących na choroby otępienne

Ile osób
będzie
potrzebowało
opieki?

Liczba osób w wieku 75+

Ramy deinstytucjonalizacji 2040

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i
Wykluczeniu Społecznemu 2020-2027

Warunek wstępny w rozporządzeniu EFS+

Celem głównym programu jest zapewnienie najpóźniej do 2040 roku, każdej osobie potrzebującej wsparcia z powodów społecznych, między innymi podeszłego wieku, niepełnosprawności, zdrowia psychicznego, bezdomności - bezpiecznego funkcjonowania w swoim miejscu zamieszkania – w swoim mieszkaniu lub domu – tak długo, jak tego pragnie, zaś dzieciom i młodzieży pozbawionej opieki rodzicielskiej wsparcia jak najbardziej zbliżonego do warunków rodzinnych.

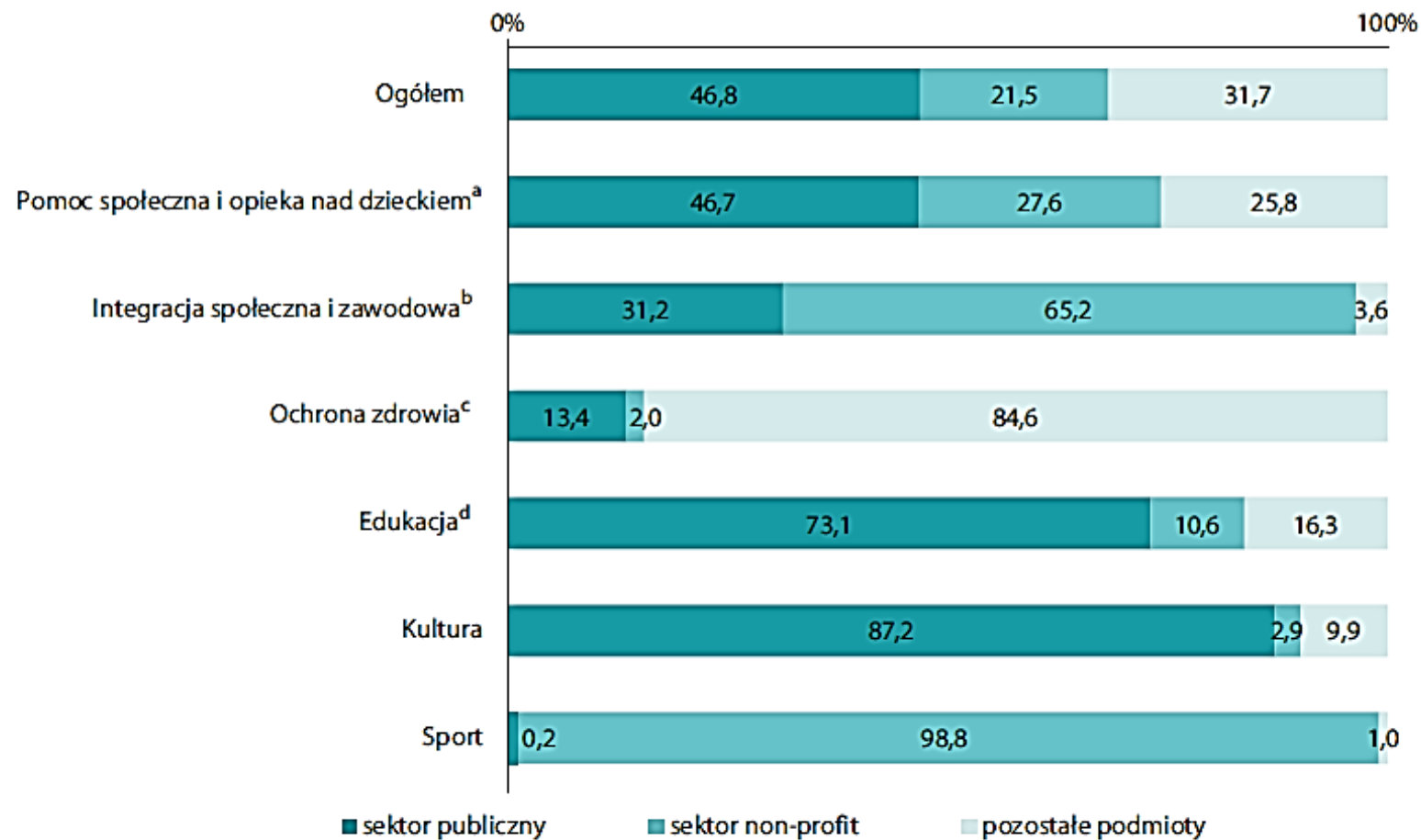
Cel ten zostanie osiągnięty poprzez następujące cele szczegółowe:

- ☐ zbudowanie **systemu wsparcia rodzin opiekujących się dziećmi oraz osobami wymagającymi wsparcia**, wspierając funkcje opiekuńcze i spójność rodzin;
- ☐ zbudowanie systemu **środowiskowych usług społecznych i zdrowotnych**, wspierających osoby potrzebujące wsparcia, bazującego na działaniach środowiskowych, asystencji osobistej i formach dziennego pobytu;
- ☐ stworzenie kompleksowych działań wspierających **zamieszkiwanie we własnym mieszkaniu, domu lub mieszkaniu wspomagany** - jako realnej alternatywy do pobytu w instytucji całodobowej;
- ☐ zrealizowanie opartego o diagnozę **procesu reform instytucjonalnych**, prowadzących do stopniowej eliminacji miejsc o charakterze całodobowym, tam gdzie jest to konieczne i możliwe;
- ☐ stworzenie sprawnego **systemu programowania, realizacji, monitorowania i oceny systemu usług społecznych**, funkcjonującego w partnerstwie publiczno-społecznym, wspierającego indywidualne podejście do zaspokajania potrzeb i możliwość wyboru usługodawcy.

Wsparcie w rodzinie	Wsparcie w środowisku	Mieszkalnictwo	Reforma instytucji	Spójność działań	Koordinacja systemu
Wsparcie rodzin z dziećmi	Pomoc sąsiedzka i kręgi wsparcia	Przeciwdziałanie utracie mieszkania	Przegląd instytucji i ich pacjentów	System orzecznictwa	Koordinacja krajowa
Wsparcie dla rodzin z osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	Usługi opiekuńcze w środowisku	Mieszkalnictwo wspomagane	Moratorium na tworzenie instytucji	Finansowanie	Koordinacja regionalna
Rodziny zastępcze	Asystencja osobista	Mieszkalnictwo dostępne i adaptowalne	Przekształcanie i ograniczanie instytucji całodobowych dla dzieci	Budżet osobisty	Koordinacja lokalna i ponadlokalna
Placówki wsparcia dziennego	Wsparcie dla osób z problemami zdrowia psychicznego	Wynajem społeczny	Przekształcanie i ograniczanie instytucji całodobowych dla dorosłych	Zawody pomocowe	Partnerstwo publiczno-społeczne
	Wsparcie i asystentura usamodzielnianej młodzieży				

Sektor non-profit jako usługodawca

Struktura placówek świadczących usługi społeczne według sektorów oraz dziedzin usług w 2016 r.

a Dane nie uwzględniają filii placówek stacjonarnych pomocy społecznej.

b Dane nie uwzględniają klubów integracji społecznej.

c Wysoki udział kategorii pozostałe podmioty jest spowodowany dużą liczbą jednostek ambulatoryjnej opieki medycznej.

d Dane nie uwzględniają uniwersytetów trzeciego wieku.

Przyjęta zostanie **regulacja dotycząca ekonomii społecznej i solidarnej** stanowiąca uzupełnienie przepisów ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz ustawy – Prawo zamówień publicznych. Termin – do końca 2021.

Nowa regulacja określi, iż podstawowym elementem obszaru ekonomii społecznej powinno być przedsiębiorstwo społeczne, za które uważa się te organizacje obywatelskie i spółdzielnie, które spełnią cztery przesłanki:
- **zatrudniają pracowników i realizują usługę w sposób w względnie ciągły poprzez działalność gospodarczą lub działalność pożytku publicznego;** celem ich działania jest: zatrudnianie osób w trudniejszej sytuacji na rynku pracy (bezrobotni, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym) i biernych zawodowo **lub realizowanie usług społecznych użyteczności publicznej;**

Najistotniejszym elementem jest wzmocnienie relacji pomiędzy przedsiębiorstwami społecznymi a jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie programowania, realizowania i monitorowania zadań lokalnej polityki publicznej.

Działanie w zakresie programowania, ma zapewnić współuczestnictwo w kreowaniu lokalnych programów rozwoju co wymaga z jednej strony;

- ☐ uporządkowania i scalenia różnych programów społecznych w gminie i powiecie. Z drugiej strony,
- ☐ ustawowego zdefiniowania współuczestnictwa organizacji w tworzeniu (nie konsultowaniu!) i przygotowywaniu takich programów.

Ujednolicony program rozwoju oparty musi być o wieloletnią prognozę finansów publicznych (budżet) oraz określenie, sposobu realizacji zadań (samodzielnie przez JST, powierzenie zadania, zakup towaru czy usługi);

w ramach nowej regulacji i przepisach towarzyszących przygotowane zostaną i wdrożone nowe formy realizacji zadań publicznych w obszarze usług społecznych. Wprowadzone będą następujące rozwiązania:

- ☐ partnerstwo instytucji publicznej i przedsiębiorstwa społecznego w wymiarze finansowym na podstawie prostych mechanizmów wyboru partnera społecznego;
- ☐ negocjacyjnie formy zlecenia zadań na podstawie zaproszenia do negocjacji podmiotów realizujących usługi w społeczności lokalnej;
- ☐ wprowadzenie zasady pierwszeństwa wyboru przedsiębiorstwa społecznego w realizacji usług społecznych i odwołanie się do rynku w przypadku braku takich podmiotów lub braku gwarancji odpowiedniej jakości; W przypadku zastosowania procedury zamówień publicznych obowiązkowe stosowanie kryteriów społecznie odpowiedzialnych zamówień.
- ☐ określenie co najmniej 3-letnich kontraktów na realizację zadań w obszarze usług społecznych;
- ☐ wprowadzenie możliwości zakupu usług poniżej progu określonego przepisami o zamówieniach publicznych spośród przedsiębiorstw społecznych